Het gebruik van over-the-counter complementaire en/of alternatieve medicatie: een explorerend onderzoek

Haio: TORSIN Aurore , KUL
Promotor: GOEDHUYS Jo , KUL
Praktijkopleider: DELEENHEER Annemie , DESSART Paul

Context: Geregeld melden patiënten spontaan het gebruik van bepaalde complementaire en/of alternatieve geneesmiddelen (CAG). Ook al hebben we als klassiek geschoolde artsen niet veel kennis van zake wat betreft deze behandelingen, toch maakt het deel uit van de (zelf)zorg van de patiënt. Aldus kan inzicht krijgen in het gebruik van CAG ons helpen in het optimaliseren van de zorg van de patiënt.

Onderzoeksvraag: Wat is het profiel van de patiënt die OTC CAG gebruikt ? Hoe komen patiënten die OTC CAG gebruiken hiermee in contact, wat zijn hun beweegredenen en delen zij dit aan hun huisarts mee? Welke redenen geven patiënten aan om geen OTC CAG te gebruiken ?

Methode: Via cebam werd de bestaande literatuur onderzocht. Voor het uitvoeren van dit prospectief observationeel onderzoek werd een vragenlijst voorgelegd aan patiënten in de wachtzaal van een Brusselse huisartsenpraktijk. De gegevens werden met excell verwerkt.

Resultaten: 36% van de respondenten verklaart het voorbije jaar CAG op eigen initiatief te hebben gebruikt. Deze patiënten zijn meestal vrouw, van middelbare leeftijd en werkend. CAG worden voornamelijk preventief gebruikt, als aanvulling op de klassieke geneeskunde en omdat het minder schadelijk is. Men hoopt hiermee een beter algemeen welzijn, meer energie en minder stress te verkrijgen. Patiënten nemen deze ook voor angst, slaapstoornissen, pijngerelateerde problemen (artrose, hernia, gewrichtspijn/stijfheid) of sinusitis. Ongeveer de helft (51%) van deze patiënten licht de huisarts in voornamelijk omdat men wenst dat deze op de hoogte is. De voornaamste reden om de huisarts niet in te lichten is dat men denkt dat het onschadelijk is en dus overbodig om met de huisarts te bespreken. Men komt via de apotheker of familie en vrienden in contact met CAG en 90% van deze patiënten koopt de producten bij de apotheker. 48% van de respondenten nam geen CAG, voornamelijk omdat ze zelden ziek waren, er onvoldoende informatie over hadden, vermoedden dat ze niet doeltreffend zouden zijn, of als ze ze vroeger ooit hadden geprobeerd, er geen effect van hadden ondervonden.

Conclusie: Aangezien de helft van de patiënten CAG innemen, dient de huisarts hier rekening mee te houden. Bij bepaalde patiëntengroepen alsook bij bepaalde klachten kan er actief naar gevraagd worden, om dit vervolgens indien nodig verder te kaderen en te bespreken. Er lijkt een belangrijke rol weggelegd voor de apotheker aangezien het merendeel van de patiënten CAG in de apotheek kopen.